RIKSFÖRBUNDET Attention

2026-09-15

Socialdepartementet S2026/01367

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sl@regeringskansliet.se

Attentions svar på betänkandet ”Behovsstyrd vård” SOU 2026:38

Riksförbundet Attention är en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) och deras familjer. Vi företräder personer med egna funktionsnedsättningar, anhöriga och personal som möter våra grupper inom till exempel skola, vård, socialtjänst, arbetsförmedling och Försäkringskassan. Bland våra medlemmar finns personer med adhd, autism, Tourettes syndrom, språkstörning samt personer med nedsatt förmåga att läsa, skriva och räkna. Attention har omkring 20 000 medlemmar och ett 50-tal lokala föreningar runt om i landet.

Förbundet har tagit del av utredningens förslag, som är viktiga för våra medlemsgrupper, och vi vill därför lämna följande synpunkter.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår en ny och skärpt vårdgaranti för att korta köerna, göra vården mer jämlik och stärka patientens ställning.

Förändrade tidsgränser i vårdgarantin

De tidigare tidsgränserna på 90 dagar till första besök och 90 dagar till behandling i den specialiserade vården föreslås kortas till **30 dagar** till en första medicinsk bedömning och **60 dagar** för nästa steg i den planerade vårdprocessen.

Utökat innehåll och nya delar

Till skillnad från tidigare föreslås att även utredningar och undersökningar ska omfattas av vårdgarantin. För barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) föreslås en lagstadgad garanti på **30 dagar** till medicinsk bedömning och **30 dagar** till beslutad planerad vård.

Patienten ska inom tio arbetsdagar få information om när den medicinska bedömningen ska äga rum. Regioner som brister i denna information kan drabbas av vite.

Regionerna får en skyldighet att lotsa patienten till en annan vårdgivare utan extra kostnad om tidsgränserna riskerar att överskridas.

Offentligt finansierad digital vård ska integreras bättre i det reguljära systemet, vilket innebär att enskilda regionavtal för nationell digital vård förändras.

Riksförbundet Attention
Square, Årstaängsvägen 21 C
117 60 Stockholm

Tel: 070-717 40 25
E-post: info@attention.se
Hemsida: www.attention.se

RIKSFÖRBUNDET Attention

Attentions synpunkter på utredningens förslag

Attention välkomnar utredningens ambitioner och delar uppfattningen att en reformerad vårdgaranti är angelägen för att stärka patienternas ställning och öka tillgängligheten i svensk hälso- och sjukvård. Att inkludera utredningar i garantin och korta tidsgränserna för särskilt utsatta grupper, såsom inom barn- och ungdomspsykiatrin, är i grunden mycket positiva förslag.

Samtidigt hyser vi en stor oro för att förutsättningarna för ett framgångsrikt genomförande i dagsläget saknas. Att skärpa tidsgränserna och införa sanktioner löser inte de strukturella grundproblemen. Den största utmaningen för svensk sjukvård är inte brist på målsättningar, utan en akut brist på behörig personal och tillräcklig finansiering.

Om dessa reformer genomförs utan att regionerna tillförs långsiktiga ekonomiska resurser och konkreta verktyg för kompetensförsörjning, riskerar förslagen att leda till nackdelar som dessa:

- **Felaktiga prioriteringar:** För att klara tidsgarantierna och undvika viten finns det en risk att vården att tvingas prioritera på ett sätt som riskerar att drabba patienter med diffusa, komplexa eller långvariga tillstånd. Att korta väntetiden till ett första besök eller en enskild åtgärd löser inte vårdbehovet för dessa patienter som behöver en sammanhållen vårdplan.
- **Bruten kontinuitet:** För många patienter är relationen till en och samma läkare eller vårdteam avgörande för en trygg och säker vård. Att tvingas byta vårdgivare eller skickas till en annan region enbart för att uppfylla en tidsgaranti skapar fragmentering och otrygghet.
- **Ökad administrativ börda:** Att bevaka nya tidsgränser och hantera viteshot riskerar att flytta resurser från patientarbete till administration.
- **Försämrad arbetsmiljö:** Att pressa en redan hårt ansträngd organisation med snävare tidsramar utan mer resurser riskerar att försämra arbetsmiljön och ytterligare försvåra kompetensförsörjningen.

Sammanfattningsvis ställer vi oss bakom utredningens intentioner, men vill betona att utredningens förslag behöver följas av en kraftfull och finansierad plan för sjukvårdens kompetensförsörjning och ekonomi. Det största hindret för god tillgänglighet i dag är inte brist på regelverk, utan brist på sjuksköterskor, läkare, psykologer och övrig vårdpersonal. Förslaget riskerar dessutom att slå hårdast mot regioner som redan har stora demografiska och geografiska utmaningar, vilket ökar ojämlikheten i den svenska vården i stället för att minska den.

Ann-Kristin Sandberg
Intressepolitisk sakkunnig